

interactive methods in teaching a foreign language, we came to the conclusion that interactive methods bear fruit in the development of students' speaking skills.

Literature:

1. Azimov, E.G. A new dictionary of methodological terms and concepts (theory and practice of teaching languages) [Text] / E.G. Azimov, A.N. Schukin. - M.: Publishing house IKAR, 2009. - 448 p. [in Russian]
2. Vorobyov G.A. Web quest technologies in teaching socio-cultural competence: [Text] / G.A. Vorobyov // English language, linguistic university: Dis. ... cand. ped. Sciences, Pyatigorsk, 2004. - 220 p. [in Russian]
3. Geikhman, L.K. Interactive learning to communicate: approach and model. [Text] / L. K. Geykhman. - Perm: Perm. state un-t, 2002. - 260 p. 10[in Russian]
4. Zimnya, I.A. Psychology of teaching foreign languages at school. [Text] / I.A. Zimnya. - M.: Enlightenment, 1991. - 222 p. [in Russian]
5. Isaeva A.V. Web quest as a form of organizing students' independent work. [Text] / A.V. Isaeva / Organization of independent work of students. Saratov: Publishing House "New Project", 2013. - 188 p. - P.44-49. [in Russian]
6. Kashlev, S.S. Interactive teaching methods: teaching aid [Text] / S.S. Kashlev. - Minsk: TetraSystems, 2013. - 223 p. [in Russian]
7. Korotaeva, E.V. Interactive learning: aspects of theory, methodology, practice [Text] / E.V. Korotaeva, A.S. Andryunina // Pedagogical education in Russia. - 2021. - No. 4. - S. 26-33. [in Russian]
8. Panina T.S. Modern Ways to Activate Learning: Textbook for University Students. [Text] / - M.: Publishing Center "Academy", 2008. - 176 p. [in Russian]
9. Passov, E.I. Foreign language lesson in high school: A guide for teachers of foreign languages. Ed. 2nd, dorab. Series: Library of a foreign language teacher. [Text] / E.I. Passov. - M.: Enlightenment, 1988. - 223 p. [in Russian]
10. Pestretsova O.Yu. The use of "web-quest" technology in foreign language lessons. [Text] / Modern trends in teaching foreign languages and intercultural communication: New Humanitarian Institute, 2011. - P.284-287. [in Russian]
11. Ponachugin, A.V. The practice of using interactive technologies to train bachelors of applied informatics during the COVID-19 pandemic [Text] / A.V. Ponachugin // Bulletin of the Minin University. - 2020. - T. 8. - No. 4. - P. 6. [in Russian]
12. Shamov, A.N. The theory of methods of teaching foreign languages: a brief dictionary of methodological terms [Text] / A.N. Shamov, I.E. Zuev. - Nizhny Novgorod: Nizhny Novgorod Institute for the Development of Education, 2016. - 59 p. [in Russian]

УДК: 802.0.37.022

Кулубекова Азарабү Оморакуновна
филол.и.к., доцент, e-mail: akulubekova@oshsu.kg
Маметеминова Анара Замирбековна,
Ош мамлекеттик университети

АРАЛЫКТАН ОКУУТУУ: УЧУРДАГЫ АБАЛЫ

Макалада дистанттык окутууда билим, көндүмдөрдү калыптандыруунун өзгөчөлүктөрү талкууланат. Билим берүү проблемасы катары аралыктан окутууга теориялык жана методологиялык талдоо жүргүзүлгөн. Билим берүүнүн жана экономиканын өнүгүүсүнүн азыркы этабында дүйнөнүн бардык жерлеринде дистанттык окутууну киргизүү мүмкүн эместигинин себептери баяндалат. Изилдөөдө айтылган көйгөй боюнча ата мекендик жана чет элдик адабияттарды

талдоо методу аркылуу жүргүзүлдү. Жыйынтыгында дистанттык билим берүүнү калыптандыруунун механизмдери аныкталган жана талданган, «дистанттык окутуу», «билим берүү» түшүнүктөрү каралып, окуу процессине дистанттык окутууну киргизүүгө тоскоолдук кылган терс тенденциялар көрсөтүлгөн. Корутундуда биз дистанттык билим берүүнүн, анын ичинде кээ бир заманбап билим берүү уюмдарындагы дистанттык окутуунун көйгөйлөрү жалпыланган, бул чөйрөдөгү илимий-изилдөө иштеринин өзгөчөлүгү белгиленет жана бул көйгөйлүү тармакта мындан аркы илимий иштеп чыгуулардын перспективалары белгиленген.

Негизги сөздөр: санариптик коом, аралыктан окутуу, тарбиялоо, билим берүү, компьютердик программалар, интернет-булактар.

Кулубекова Азарабү Оморакуновна
к.филол.н., доцент,
Маметеминова Анара Замирбековна,
Ошский государственный университет

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ

В статье рассматриваются особенности формирования знаний и умений в условиях дистанционного обучения. Проведен теоретико-методологический анализ дистанционного обучения как образовательной проблемы. Описаны причины невозможности внедрения дистанционного обучения во всех уголках мира на современном этапе развития образования и экономики. Исследование проведено методом анализа отечественной и зарубежной литературы по проблеме, обозначенной в исследовании. В результате были определены и проанализированы механизмы формирования дистанционного образования, рассмотрены понятия «дистанционное обучение» и «образование», а также показаны негативные тенденции, препятствовавшие внедрению дистанционного образования в образовательный процесс. В заключении мы обобщаем проблемы дистанционного образования, в том числе дистанционного обучения в некоторых современных образовательных организациях, выделяем особенности научных исследований в этой области, а также намечаем перспективы дальнейшего развития науки в данной проблемной области.

Ключевые слова: цифровое общество, дистанционное обучение, воспитание, образование, компьютерные программы, интернет-ресурсы.

Kulubekova Azarabu Omorakunovna,
candidate of philological sciences, associate professor,
Mameteminova Anara Zamirbekovna,
Osh State University

DISTANCE LEARNING: PROBLEMS AND CURRENT STATE

The article discusses the features of the formation of knowledge and skills in distance learning. A theoretical and methodological analysis of distance learning as an educational problem was carried out. The reasons for the impossibility of introducing distance learning in all parts of the world at the current stage of education and economic development are described. The research was carried out using the method of analysis of domestic and foreign literature on the problem mentioned in the study. As a result, the mechanisms of formation of

distance education were determined and analyzed, the concepts of “distance learning” and “education” were considered, and the negative trends that prevented the introduction of distance education into the educational process were shown. In the conclusion, we summarize the problems of distance education, including distance learning in some modern educational processes, highlighted the peculiarities of scientific research in this area, and set the prospects for further scientific development in this problematic field.

Key words: digital society, distance learning, upbringing, education, computer programs, Internet sources.

Киришүү. Коомдун маалыматтык, санариптик өнүгүүсүнүн азыркы этабында мектеп окуучулары жана студенттер үчүн дистанттык окутуу системасы барган сайын суроо-талапка ээ болууда. Заманбап билим берүү системасы өнүгүүнүн жаңы деңгээлине чыгууда, ага байланыштуу санариптик жана дистанттык окутуу сыяктуу билим берүүнүн жаңы чөйрөлөрү пайда болууда. Келечектеги адисти даярдоо үчүн заманбап маалыматтык коом тарабынан коюлган талаптар бирдиктүү болуп, жаңы негизги компетенциялар да калыптанууда – бул чоң көлөмдөгү маалымат менен иштөө, мобилдүүлүк, акыркы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар менен иштөө жөндөмдүүлүгү (МКТ), веб-сайттардан жана Интернеттен окуу жайларында керектүү билимдерди жана маалыматтарды өз алдынча издөө мүмкүнчүлүгү эсептелет.

Маалыматтык-коммуникациялык технологияларды өнүктүрүү салттуу классикалык билим берүүгө мектеп окуучулары жана студенттер үчүн гана эмес, улуу муун үчүн дагы кошумча билим берүүнү өнүктүрүүдө жаңы мүмкүнчүлүктөрдү берет, ошондой эле адистерди жумуш ордунда аралыктан кайра даярдоо жана кайрадан адистештирүү мүмкүнчүлүгүн берет, кээ бир алыскы региондордо командировкаларга жана жатаканага кеткен чыгымдарды бир кыйла кыскартат.

Дистанттык окутуу түшүнүгү билим берүү борборунан (мектептен, колледжден, университеттен) алыс жайгашкан студенттердин билим алуу жана таанып-билүү иш-аракеттерине максаттуу педагогикалык жетекчилик кылуунун билим берүү технологиясы катары педагогикалык мамиленин позициясынан чечмеленет.

Дистанттык окутуу термини, эреже катары, кээ бир билим берүү инфраструктурасы менен (окуу телестудиялары, адистештирилген компьютердик түйүндөр, тиешелүү материалдарды иштеп чыгуу жана жайылтуу боюнча методикалык борборлор) менен байланышкан жана тиешелүү кызматтарды көрсөткөн окуу жайын билдирет, ал эми окуучулардын жеке өздөрүнө тиешеси жок [2].

Е.С. Ибышев *дистанттык окутууну* студенттердин жана мугалимдердин бири-бири менен аралыкта (алыстан) өз ара аракеттенүүсү катары аныктайт, ал эми мындай дистанттык билим берүү окуу процессине мүнөздүү дээрлик бардык компоненттерди (*методдорду, максаттарды, уюштуруу формаларын, мазмунун жана көбүнчө окуу куралдарын*) чагылдырат жана билим берүү процессинин интерактивдүүлүгүн камсыз кылуучу телекоммуникациялык технологиялардын конкреттүү каражаттары аркылуу ишке ашырылат [6, с. 125].

А.А. Андреевдин айтымында, *аралыктан окутуу* – бул окутуу процессинин формасы, мында мугалимдин студенттер менен өз ара аракеттенүүсү аралыкта ар кандай ортомчу байланыштын түрлөрү аркылуу ишке ашырылат. *Ортомчу байланыш* – бул *тексттер, аудио-видео жазуулар, таблицалар, сүрөттөр* түрүндө эки тараптуу маалымат алмашуу. ж.б. аталат [1].

Дистанттык окутуу илим жана билим менен байланышкан туруктуу когнитивдик билимдерди, ишенимдерди, баалуулуктарды калыптандыруу үчүн белгилүү формалар, каражаттар жана методдор аркылуу субъектин билим алуу аң-сезимине жана жеке инсандыгына таасир этүүнүн системалуу жана максаттуу процесси катары ишке

ашырылууга тийиш. Башка жагынан алганда, дистанттык окутуу аралыкта маалымат алмашуу түрүндө маалыматты кыйыр түрдө берүү процесси аркылуу билим жана көндүмдөрдү алуу процесси сыяктуу көрүнүшү мүмкүн.

Ата мекендик жана чет элдик булактарды талдап, изилдөөчүлөрдүн аралыктан билим берүү жөнүндө бир пикирге келгенин байкайбыз, Дистанттык билим берүүнүн салттуу билим берүүдөн айырмалаган өзгөчөлүктөрүнө көңүл буралы: *ийкемдүүлүк; модулдук; параллелизм; камтуу; экономика; өндүрүштүк жөндөмдүүлүк; социалдык теңчилик; интернационалдык, мугалимдин жаңыча ролу* [5].

COVID -19 коронавирустук инфекциясынын жайылышынын алкагында жогорку жана орто билим берүү системасы универсалдуу жана чагылгандай тез өтүүлөрдү башынан өткөрдү, салттуу окуудан дистанттык окутууга өтүүдө билим берүү абдан оор кыйынчылыктарга туш болду, мындай кескин өтүү “аралык” менен байланышкан азыркы кырдаалда зарыл чара болуп саналды, бул тажрыйба алдыда дистанттык окутууну жөнгө салуу зарыл экендигин айгинеледи.

Биздин көз карашыбыз боюнча, дистанттык окутууну, окуу материалын бышыктоо максатында студентти активдүү таанып-билүүчүлүк ишмердүүлүккө тартууга багытталган дидактикалык система катары кароого түрткү болот.

Демек, дистанттык окутуунун бардык артыкчылыктарына карабастан, аны милдеттүү түрдө туруктуу практикага муктаж болгон бир катар адистерди даярдоодо толук колдонуу мүмкүн эмес, тилекке каршы, аны чындыкка жакын мыкты виртуалдык моделдер менен алмаштыруу да мүмкүн эместиги жаралууда.

Изилдөө методологиясы. Дистанттык окутуунун маңызын ачыктоо үчүн биз билим берүү функциясын да бириктирген классикалык окуу процессин дистанттык жана санариптик тректерге которуу мүмкүнбү, жокпу, анализдеп, түшүнүшүбүз керек. Азыркы педагогикалык коомчулукта бул көйгөй боюнча пикирлер экиге бөлүнүп калганын моюнга алуу керек. Кээ бир авторлор (А.А.Андреев, В.И. Солдаткин, Е.С. Ибышев ж.б.) дистанттык окутууга жогорку жана жарым-жартылай орто кесиптик билим берүү (КББ) гана өтүшү мүмкүн деп эсептешет [1,3,6.]. Анын үстүнө бул этап-этабы менен жүргүзүлүп, гуманитардык адистиктерден башталышы керек, бирок кайсынысы экендиги ачык көрсөтүлгөн эмес. Биздин оюбузча, санариптик технологияларды билим берүү практикасына киргизүүдөн мурда үзгүлтүксүз интернет-жолун, сапаттуу видео жана аудио сигналдарды, программалык жана сабакты методикалык камсыздоого тез жетүүнү камсыз кыла турган компьютердик программаларды иштеп чыгып, билим берүүнүн деңгээлин олуттуу жогорулатуу зарыл, сабактын убактысын 40-45 мүнөт эмес, толук академиялык саат – 90 мүнөткө жеткирүү ж.б. Ошондой эле студенттердин мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу зарыл, анткени ар бир студенттин (окуучунун) компьютери, ноутбугу болушу шарт, эгер мындай камсыздооболбосо, анда, атайын жабдуулар (камера, микрофон ж.б.) үчүн интерфейс тууралуу сөз болушу мүмкүн эмес, ал эми алыскы райондордогу интернеттин үзгүлтүксүз болушу күмөн. Ал эми бул маселенин бир гана жагы, ал эми инсандын толук кандуу тарбиясынын бир тарабы болгон жана эч ким жокко чыгара элек окуу процесси жөнүндө эмне айтууга болот.

Биздин оюбузча, тарбия – бул баланын, өспүрүмдүн, жаш адамдын инсандыгын калыптандыруунун, үй-бүлөдөн башталып, бала кезинен карай аң-сезимдүү өмүр бою улана турган максаттуу процесс. Азыркы педагогикада тарбия – инсандын багытын анын иерархиялык түзүлүшүнүн, башкача айтканда, анын дүйнө таанымынын, ишениминин, идеалынын, умтулуусунун жана кызыкчылыктарынын «жогорку кабаты» катары өнүктүрүүнү көрсөтөт. Психологияда тарбиялоо коомдук-тарыхый тажрыйбаны жаңы муундарга өткөрүп берүү ишмердүүлүгү катары каралат; белгилүү бир көз караштарды, түшүнүктөрдү, принциптерди калыптандыруу, коомдук турмушка жана эмгекке даярдоо үчүн адамдын аң-сезимине жана жүрүм-турумуна системалуу жана

максаттуу таасир көрсөтүү эсептелет, деген ойлорун айтышат кээ бир лингвистерибиз [4].

Жогоруда айтылгандардын негиз кылып, компьютердин мониторуна карап, алыстан адамдын оң сапаттарын калыптандыруу жана тарбиялоо кыйын деген тыянак чыгарууга болот. Ошого карабастан, биз бул маселеге токтолбойбуз, анткени педагогикалык адабияттарда ага көп сандагы басылмалар арналган.

Дистанттык окутуу проблемасын изилдеп жатып, биз бул маселе боюнча жетиштүү адабий булактарды талдап чыгып, билим берүүнүн бул формасына байланыштуу үчүнчү көйгөй бар деген тыянакка келдик, бул студенттердин компьютердик технологиялар менен иштөөгө начар даярдыгы жана өзүнө ишенбестик менен шартталган, демек, дистанттык билим берүүнү каалабагандык деген бүтүмгө келүүгө мажбур болобуз. Биздин педагогикалык практикабызда компьютердик технологияларды өздөштүрүү кыйынга турган студенттердин белгилүү бир контингентин да кезиктирдик (үндү, камераны күйгүзүү, керектүү тапшырмаларды табуу, аларды белгиленген убакытта аткаруу жана жоопторду жана чечимдерди мугалим-насаатчыга жөнөтүү). Жогоруда айтылган көйгөйлөр жалаң чындык, бул кечээки эле пандемия учурунда тастыкталды, бул проблемалар эки жылдын ичинде эле чечилип калган жок.

Биз ошондой эле жакшы билимдүү жана компьютердик технологияны өздөштүргөн студенттердин көпчүлүгү аларга сунушталган окуу материалдарын сапаттуу жана өз убагында өздөштүрүүгө умтулушпай турганын түшүнүшүбүз керек, анткени аларда мугалим сунуш кылган милдеттерди чечүүдө интернет ресурстарын колдонууга мүмкүнчүлүктөрү бар. Башкача айтканда, студент интернеттен даяр жообун таап, аны көчүрүп алса болот – бул плагиат маселеси. Материалды жазуу же ойлонбой көчүрүү келечектеги адистин кесиптик компетенттүүлүгүн калыптандырууда терс ролду ойнойт, ошондой эле анын чыгармачылык жана когнитивдик потенциалын олуттуу төмөндөтөт. Заманбап видео-сабак, видео-баарлашуу, лекция, практикалык тапшырма, анда студенттер алдай албайт деп эсептелген, Windows операциялык программалары аркылуу студентке алдын ала даярдалган жооптор менен тексттик материалдарды кошумча терезеде ачып, аларды түз монитордон окууга мүмкүнчүлүк берет.

Натыйжалар. Биздин оюбузча, бул маселени жеке практикалык тапшырмаларды, суроолору бар автордук лекциялар курстарын түзүү, жоопту студент ага сунушталган лекциянын текстинен гана таба ала турган, ошондой эле атайын даярдалган тесттерди, окуу куралдарын иштеп чыгуу менен чечүү зарылдыгы келип чыгууда. Ал эми практикалык материалды иштеп чыгуу үчүн көп убакыт талап кылынат, педагогикалык иштин чыгармачылык, физикалык жана психологиялык чыгымдары, анан, кыязы, бул материалдар өзүнчө билим берүү уюмунун алкагында гана берилиши мүмкүн.

Ошентип, илим менен коомдун өнүгүүсүнүн азыркы этабында «*дистанттык билим берүү*» түшүнүгүнүн өзүнө басым жасалган окуу процессинин айрым спецификалык өзгөчөлүктөрүнө карабастан, *дистанттык окутуу* маселеси кыйла актуалдуу болуп саналат. Мектеп окуучулары жана студенттер үчүн билим берүүнүн салыштырмалуу жаңы формасы катары аралыктан окутуу проблемасынын мааниси азыркы билим берүүнүн дээрлик бардык деңгээлдеринде көрүнүп турат.

Кандайдыр бир деңгээлде студенттер жана окуучулар менен байланышуу жана аралыктан ортомчу окууга арналган улуттук кээ бир МТ программаларын колдонууга шарт бар деп атоого болот, ал жерлерден студенттер менен бетме-бет монитордон көрүшүүгө, сабактарды үзгүлтүксүз өтүүгө, алардын жетишүү жана катышуусун формальдуу түрдө көзөмөлдөөгө болот, Ватсап, гуглдиск ж.б. дан жогорку класстын окуучулары жана студенттер үй тапшырмаларын жүктөй алышат, мугалимдерге суроолорду бере алышат, сабак баштала электе эле аткарылган тапшырмаларды

текшерүү үчүн жөнөтө алышат, класстык почта аркылуу бири-бири менен кат жазышат, эгерде орто жана жогорку билим берүү системасын эске алсак, анда студент менен билим берүү уюмунун ортосундагы билим берүү өз ара аракеттенүүсү окуу жайынын веб-сайты аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн деп айта алабыз, анда студент ага керектүү маалымат (суроолор) менен камсыз кылынат, экзамендер жана тесттер, рефераттардын темалары, курстук иштер, квалификациялык иштер, илимий, окуу, куратордук иштер боюнча мүмкүн болгон бардык кулактандыруулар үчүн, ошондой эле окуу жайдын расмий почтасына кат жазып, жооп ала алат. Ошондой болсо дагы, аралыктан окутууда алыскы райондор үчүн интернеттин иштөөсү, окуучу/студенттердин толук кандуу билим алуусуна тоскоолдук болгон объективдүү жана субъективдүү себептер али бар экендиги жашырын эмес.

Корутунду. Дистанттык окутуу системасы кыйла эффективдүү иштеши жана классикалык билим берүүгө интеграцияланышы үчүн студенттин өзүнүн, коомдун муктаждыктарын канааттандыра турган жана инсандын калыптануу мыйзам ченемдүүлүктөрүн эске ала турган атайын педагогикалык жана билим берүү технологияларын колдонуу зарыл. Теориялык-методикалык изилдөөлөрүбүздү талдап жатып, биз педагогикалык коомчулук билим берүү жана маалыматтык-коммуникациялык технологияларга (МКТ) байланышкан терс тенденциялардан али арыла электигине, бул билим берүү моделин окуу процессинде кеңири колдонууга жана эффективдүү болоорун толук түшүнбөй жатканына туш болдук, мындай көрүнүштөрдүн оң жагына карай чечүү үчүн дагы убакыт бар экендигине ынандык жана төмөнкүлөрдү белгилеп кетелиз:

- билим берүүнүн субъекти жана окуучу катары мугалимдин инсандыгына карата коомдун талаптарынын жаңы системасынын пайда болушу;
- дистанттык окутуу процессинде студенттердин өз алдынчалыгынын жетишсиздиги, ата-энелердин бул системаны жеткиликтүү түшүнө электиги;
- коомдун социалдык катмарлануусу, натыйжада ар бир окуучунун компьютер, ноутбук, интернет ж.б менен толук камсыз болуусунун мүмкүн эместиги;
- видео-сабактарда терс видео, скринсейвер, фото ж.б. түрүндөгү интернет бейбаштык;
- дистанттык билим берүүнүн сапатык жагын чечүү маселеси;
- дистанттык окутууда мугалимдер колдонгон окуу материалдарынын сапатын жогорулатуу, камсыздоо.
- дистанттык окутууну жакшыртуу үчүн кыйла натыйжалуу программаларды жана маалыматтык-коммуникациялык технологияларды иштеп чыгуу (туруктуу интернет-жолдору, жогорку ылдамдыктагы 5G интернет, антиплагиат системасын өркүндөтүү ж.б.).

Жыйынтыктап айтканда, классикалык билим берүүнү дистанттык билим берүү менен алмаштыруу келечектин гана перспективасы экендигин белгилегибиз келет, анткени бул процесске тоскоолдук кылган факторлор дагы деле көп, бирок электрондук билим берүү технологияларын колдонуу менен дистанттык окутууну колдонуу мүмкүн жана зарыл экендиги баштан өткөн жагдайлардан ачык-айкын көрүндү.

Жалпысынан, эгерде тиешелүү билим берүү технологиялары жана алардын компоненттери – окутуунун методдору, окуу куралдары жана ыкмалары колдонулса, дистанттык окутуу системасы натыйжалуураак болушу мүмкүн; илимий негизделген чечимдерди кабыл алуу, ошондой эле билим берүү ишмердүүлүк чөйрөсүндө иштөөдө жетиштүү компетенттүүлүккө ээ болуу зарылдыгы да негизги фактор болуп саналат.

Адабияттар:

1. Андреев А. А. Дидактические основы дистанционного обучения [Текст] / А. А. Андреев // - М., 2001. С. 117

2. Витченко, О.В. Интегративно-креативная модель формирования информационно-коммуникационной компетентности будущего учителя [Текст] / О.В. Витченко // Образование. Наука. Инновации. – 2010. – №4. – С. 73-78.
3. Солдаткин В. И., Андреев А. А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация. [Текст] / В. И.Солдаткин, А. А. Андреев // - М., 2010. С. 112
4. Смирнов В. В. Феномен цифровой зависимости в условиях информационного общества (социально-психологический аспект) [Текст] / В.В.Смирнов Высшее образование сегодня. // - 2019. № 4. С. 72.
5. Полат Е. С., Буханина М. Ю., Моисеева М. В. Теория и практика дистанционного обучения. [Текст] / Е. С.Полат, М.Ю.Буханина, М.В. Моисеева// - М., «Академия», 2004. С. 137.
6. Ибышев, Е.С. Дистанционное обучение: теория и практика [Текст] / Е.С. Ибышев. – Караганда.: Изд-во «Білім», 2008. – 196 с.

УДК: 802.0.37.022

Исмаилова Бумайрам, филол.и.к., доцент,
Жаңыбаева Нуриза Каныбековна,
Ош мамлекеттик университет,
e-mail: nzhanybaeva28@gmail.com

АНГЛИС ТИЛИН ОКУТУНУН ТРАДИЦИЯЛЫК ЭМЕС МЕТОДДОРУ

Макалада студенттердин таанып-билүү процессин активдештирүү жана коммуникативдик көндүмдөрдү өнүктүрүүгө багытталган чет тилин окутуунун салттуу эмес ыкмаларын изилдөөгө багытталган. Чет тилдерди окутуунун эффективдүү каражаты катары окутуунун салттуу эмес ыкмалары, алардын өзгөчөлүктөрү каралат. Бул окутуу методдору окуучуга багытталган, анткени адамдын кызыкчылыктарына жана муктаждыктарына көңүл бурулат. Методдор жандуу баарлашууну жана оозеки кепти өнүктүрүүнү камтыган интенсивдүү окутууга негизделген. Долбоорлордун жана кейстердин, дискуссиялардын, диспуттардын, ролдук оюндардын ыкмасын камтыган традициялык эмес окутуу методдору инсандын интеллектуалдык өнүгүүсүнө, окуучулардын дараметин активдештирүүгө, окуучулардын өз алдынчалуулугунун деңгээлин жогорулатууга өбөлгө түзөт. Бул изилдөөнүн масаты салттуу эмес коммуникация ыкмаларынын натыйжалуулугун салыштырып талдап, алардын артыкчылыктары менен кемчиликтерин ачып берүү болуп саналат. Изилдөөнүн жүрүшүндө колледждин I-курсунун студенттерине чет тилин окутуунун салттуу эмес ыкмаларын колдонуунун негизинде эксперимент жүргүзүлүп, натыйжасы белгиленди.

Негизги сөздөр: окутуунун традициялык эмес ыкмалары, окутуу ыкмалары, көйгөйлүү окутуу методдору, чет тилин окутуу, билим берүү процесси.

Исмаилова Бумайрам, к.филол.н., доцент,
Жаңыбаева Нуриза Каныбековна,
Ошский государственный университет

НЕТРАДИЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Статья посвящена изучению нетрадиционных методов обучения иностранному языку, направленных на активизацию познавательного процесса учащихся и развитие